

[Finansministeren.]

vejedes det helt at lade den bevillingsmæssige lempelse bortfalde, idet det fra forskellige side anførtes, at der under hensyn til, at staten på så mange forskellige måder støttede kulturformålene direkte, ikke længere var grund til også at yde disse indirekte støtte gennem afgiftslempelse. Dels under hensyn til den hævdvundne praksis, dels for ikke at mindske lysten til testamentariske dispositioner til fordel for offentlige formål indsatte man dog i loven en bestemmelse om, at finansministeren bevillingsmæssigt kunne nedsætte arveafgiften for sådanne legater, og denne bestemmelse er bibeholdt ved de senere ændringer af arveafgiftsloven.

Den støtte, der i dag ydes de kulturelle formål ad direkte vej, er ikke blevet mindre siden 1908, og jeg har derfor ment at måtte fastholde forslagets bestemmelse om, at afgiften af sådanne legater kun bevillingsmæssigt kan nedsættes til 15 pct.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale forslaget til en velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Udenfor dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede undervisningsminister, for at han kan fremsætte det for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg har herved den ære for det høje ting at genfremsætte det i forrige folketingssamling fremsatte forslag til lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed. (Ændring af lov nr. 217 af 7. juni 1952). Det udvalg, der blev nedsat til behandling af lovforslaget, nåede ikke til ende med sit arbejde inden folketingssamlingens udløb; men det er mig bekendt, at udvalget har afholdt en række møder, ligesom det fra undervisningsministeriet har indhentet en del supplerende oplysninger til nærmere belysning af lovforslagets enkeltheder.

Under ministeriets deraf foranledigede fortsatte arbejde med lovforslaget har det vist sig hensigtsmæssigt at foretage en mindre omarbejdelse af det. Jeg skal senere redegøre for, på hvilke punkter lovforslaget afviger fra det i forrige samling fremsatte.

Om begrundelsen for og formålet med dette lovforslag skal jeg i det hele henvise til, hvad jeg udtalte fra denne talerstol den 10. marts dette år. Jeg skal blot minde om, at lovforslaget i princippet bygger på ungdomskommissionens betænkninger og således tilsigter en virkelig demokratisering af uddannelsen, så at der tilsikres ubemidlede dygtige og evnerige unge, der søger uddannelse ved offentligt anerkendte fagskoler og læreanstalter, legater eller studielån i et sådant omfang, at ingen egnet og interesseret ung hindres af økonomiske grunde i at påbegynde og gennemføre en videregående uddannelse. For at dette mål skal nås, er det en nødvendighed, at der sættes ind med økonomisk støtte allerede overfor gymnasieungdommen. Undervisningen i gymnasiet er jo det fundament, hvorpå den videregående uddannelse som oftest bygges.

Det har under den offentlige debat vedrørende det i forrige samling fremsatte lovforslag været nævnt, at gennemførelsen af det ville medføre en stærkt forøget tilgang til gymnasieundervisningen og dermed overproduktion af studenter og tilsvarende færre unge til anden uddannelse. Jeg vil derfor gerne endnu en gang understrege, at dette naturligvis ikke er lovforslagets mål, og at det heller ikke med nogen rimelighed kan antages at blive dets virkning, først og fremmest fordi der ifølge lovforslaget netop foreslås ydet legater og studielån til uddannelse på alle offentligt anerkendte læreanstalter og fagskoler, f. eks. også tekniske skoler, handelsskoler, den sociale skole, seminarierne, børnehaveseminarier o. s. v. — kort sagt: der tilstræbes udtrykkeligt en spredning af uddannelsen ved ligelig støtte til alle uddannelser på læreanstalter og fagskoler.

Derimod falder — som også tidligere fremhævet — lærlingeuddannelsen udenfor dette lovforslags rammer. Denne uddannelse er omfattet af den særlige lærlingelovgivning.

Det er mig magtpåliggende ved genfremsættelsen af lovforslaget at understrege, at der ikke er nogen grund til at tro, at denne lovgivning skulle bevirke en samfundsmæssigt uønsket tiltrækning af unge til en boglig uddannelse og en tilsvarende borttrækning af unge fra de praktiske fag. Den enkelte unges interesse og anlæg er faktorer, man ikke bør overse; dertil kommer, at der